

Halfjaarrapportage 2017

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Kerngegevens

Naam: Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Bezoekadres: World Port Center
Wilhelminakade 947
3072 AP ROTTERDAM

Postadres: Postbus 9154
3007 AD ROTTERDAM

Telefoon: 088 – 877 9000 (algemeen)

Website: www.veiligheidsregio-rotterdam-rijnmond.nl

E-mail : info@vr-rr.nl

Dagelijks bestuur: de heer A. Aboutaleb (voorzitter)
mevrouw M. Salet
de heer C.H.J. Lamers
mevrouw A. Attema
mevrouw A. Grootenboer-Dubbelman
de heer P. van de Stadt

Algemeen Directeur mr. drs. A. Littooi

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Ambulancezorg en GHOR	7
Brandweezorg	13
Risico & Crisisbeheersing	19
Meldkamer	23
Bedrijfsvoering	27
Risicomanagement	31
Financieel resultaat per 30 juni 2017 en forecast	39
Afkortingenlijst	45

CONCEPT

Beste lezer,

Van de incidenten waarbij we het afgelopen half jaar hulp verleenden, waren er twintig zó complex dat werd opgeschaald naar GRIP-niveau. Het gros van die incidenten betrof brand of problemen met gevaarlijke stoffen of nutsvoorzieningen. Naast de bestrijding van dergelijke ‘klassieke’ crisissen richten we ons werk ook nadrukkelijk op ‘moderne crisissen’.

Als gevolg van zo’n moderne crisis moesten we voorzorgsmaatregelen (Grip 2-niveau) op drie gebeurtenissen rond het kampioenschap van Feyenoord: een verloren kampioenswedstrijd, een gewonnen kampioenswedstrijd en de uiteindelijke spelershuldiging op de Coolsingel. Mede dankzij de voorbereidingen van stad en hulpdiensten kunnen we allen terugkijken op een mooi kampioenschapsfeest.

Een ander voorbeeld van zón moderne crisis is aantasting van de cyberveiligheid. Hoe groot de maatschappelijke impact daarvan is, werd recent duidelijk toen in de Rotterdamse haven de firma APM-terminals werd getroffen door een computerhack. De gevolgen bleven niet beperkt tot APM zelf maar troffen ook grote delen van de Rotterdamse haven en het achterland. De VRR heeft inmiddels aangeboden om als coördinerend meldpunt te gaan fungeren voor bedrijven die zijn getroffen door computerhacks.

In het afgelopen half jaar hadden we een operationele primeur. Zoals u wellicht weet is scheepbrandbestrijding één van de specialismen van de VRR. De brandweerlieden van het zogenoemde scheepsbrandbestrijdingsteam zijn al geruime tijd opgeleid voor deze specialistische taak, maar waren nog niet eerder ingezet voor een daadwerkelijk incident. Daarin is inmiddels verandering gekomen: eind juni werd de hulp van het team ingeroepen bij een machinekamerbrand aan boord van vrachtschip MS Anna op de Noordzee, ter hoogte van de Rotterdamse 2^e Maasvlakte. De inzet verliep naar volle tevredenheid. Een ander gedenkwaardig feit deed zich voor in de laatste dagen van juni. De VRR zocht toen nadrukkelijk de publiciteit om haar zorgen te uiten over de mogelijke goedkeuring van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB). Deze zorgen werden breed uitgedragen in zowel regionale als landelijke nieuwsmedia. Met onze kritiek bevonden we ons in goed gezelschap: ook de vier grote gemeenten (G4) meldden grote bezwaren te hebben tegen het voorliggende wetsvoorstel.

Na een uitgebreid kamerdebat werd het wetsvoorstel uiteindelijk niet in stemming gebracht. Naast tal van inhoudelijke argumenten speelde er bij dit besluit ongetwijfeld nóg een factor van betekenis mee: enkele dagen eerder woedde in Londen een fatale brand in een woontoren. In Nederland was voor menigeen deze brand een wrang bewijs dat de toezichthoudende taak bij bouwwerken een overheidstaak is en moet blijven. Het intrekken van het wetsvoorstel biedt ons allen de mogelijkheid om de komende maanden de basis te leggen voor betere voorstellen en afspraken op het terrein van kwaliteitsborging voor het bouwen.

mr. drs. A. Littooi
Algemeen Directeur

CONCEPT

Ambulancezorg en GHOR

CONCEPT

Programma

Ambulancezorg (inclusief GHOR)

Doel Ambulancezorg

Het leveren van verantwoorde ambulancezorg in goede samenwerking met ketenpartners, waarbij de medewerkers en de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk worden ingezet. Uitgangspunt voor 2017 is om de A1 urgentie ritten binnen de opkomstnormen uit te voeren.

Doel Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR)

De GHOR is belast met de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening. Daarnaast adviseren zij andere overheden en organisaties op het gebied van de geneeskundige hulpverlening. De rollen van de GHOR zijn terug te vinden in zowel de fase van risicobeheersing, de fase van incidentbeheersing als de fase van herstel.

Wat willen we bereiken:

Betrouwbare hulp- en zorgverleningsorganisatie

Voldoen aan operationele prestaties
Ambulancezorg en indien mogelijk verder verbeteren door:

- Bij een stijgend aantal ritten allereerst te voldoen aan de opkomstnormen. Daarna wordt gekeken naar innovatie om efficiënter en effectiever te kunnen werken, zodat prestaties verder kunnen worden geoptimaliseerd.

Scherp anticiperen en acteren op maatschappelijke ontwikkelingen

Proactief anticiperen op ontwikkelingen in de maatschappij, zodat de kwaliteit van de prestaties kan worden geborgd. De AZRR is een organisatie die is voorbereid op de toekomst en de wijzigingen in de (tijdelijke) Wet Ambulancezorg door:

- De rol van de ambulancezorg beter te positioneren in de keten waardoor de kwaliteit van de prestaties wordt geborgd en door gesprekspartner te zijn bij bijvoorbeeld fusies van ziekenhuizen, sluitingen van spoedeisende hulp afdelingen en wijzigingen in de infrastructuur zoals het afsluiten van de Maastunnel kan worden geborgd dat de afgesproken prestaties kunnen worden nagekomen.

Wat hebben we er aan gedaan:

Betrouwbare hulp- en zorgverleningsorganisatie

Om bij een stijgend aantal ritten te kunnen voldoen aan de opkomstnormen, wordt gewerkt aan een betere spreiding en beschikbaarheid van ambulances en ambulancepersoneel. Hierbij wordt o.a. gedacht aan het verplaatsen van posten en opstellocaties, het aanpassen van roosterdiensten en het invoeren van een Directe Inzet Ambulance voor zorgprofessionals.

Scherp anticiperen en acteren op maatschappelijke ontwikkelingen

De AZRR pakt haar rol actief op in het Regionaal Overleg Acute Zorg. De AZRR heeft onder andere het initiatief genomen een overleg te plannen met de ketenpartners om te bespreken of bepaalde typen vervoer in de weekenden gedurende de zomerperiode kunnen worden stilgelegd als gevolg van krapte aan personeel.

Wat willen we bereiken:

**Betrouwbare hulp- en
zorgverleningsorganisatie**

Zorgen voor optimale samenwerking met ketenpartners in de witte kolom, zowel in de voorbereiding op als bij een incident, ramp of crisis, maar ook in de fase van nazorg door:

- De verbinding met de besturen van ketenpartners (zorginstellingen) in de regio te versterken.

**HET gezaghebbend kennis- en
expertisecentrum op het gebied van veiligheid
en zorg**

Dé adviespartner om een gezonde en veilige omgeving te creëren door:

- Het domein van de omgevingswet te koppelen aan de gezondheidszorg, zodat de Veiligheidsregio en GGD dé adviespartner voor de gemeenten zijn als het gaat om het creëren van een veilige en gezonde omgeving.

Wat hebben we er aan gedaan:

**Betrouwbare hulp- en
zorgverleningsorganisatie**

De GHOR wordt door de Directeur Publieke Gezondheid (DPG) betrokken in de gesprekken die met het Regionaal Overleg Acute Zorg, gemeente en zorgverzekeraars worden gevoerd over de ontwikkeling van een regionale zorgvisie. Daarbij wordt onder meer gesproken over de inrichting van de acute zorg. De GHOR zal de DPG en bestuurders ondersteunen in de discussies over het thema acute zorg en in het verlengde daarvan het thema opgeschaalde zorg.

De GHOR is door de DPG ook betrokken in het petit comité Personeelstekorten van het Regionaal Overleg Acute Zorg. Deze activiteiten onderstrepen de positie die de GHOR inneemt in het bestuurlijke krachtenveld van de gezondheidszorg.

**HET gezaghebbend kennis- en
expertisecentrum op het gebied van veiligheid
en zorg**

Op 8 november 2017 zal een bestuurlijke dilemmasessie worden georganiseerd, waaraan wordt deelgenomen door bestuurders van ziekenhuizen en de bestuurlijk portefeuillehouder GHOR en Ambulancezorg van het VRR-bestuur. De vraag om zo'n sessie is gekomen vanuit het bestuur van de Samenwerkende Rijnmond Ziekenhuizen, vanuit de opvatting dat de GHOR het expertisecentrum en de regisseur is voor opgeschaalde zorg.

Met het bureau van het Regionaal Overleg Acute Zorg wordt nauw samengewerkt om te bereiken dat de ketenpartners in de witte kolom zich door middel van oefeningen en trainingen goed voorbereiden op hun functioneren bij rampen en crises.

Het is belangrijk te weten wat gemeenten (burgemeesters en ambtenaren) en zorginstellingen (bestuurders en management) vinden van de GHOR. De GHOR zal daarom in het derde kwartaal een voorstel doen voor het in kaart brengen van de tevredenheid van de partners.

De resultaten op het gebied van de aanrijtijden ambulances en inzet GHOR bij incidenten vindt u in het Bestuurlijk Dashboard.

Programma
Ambulancezorg (inclusief GHOR)

Staat van Baten en Lasten

Omschrijving bedragen x € 1.000	Ambulancezorg			
	Begroting 2017	Realisatie 30-6-2017	Prognose 2017	Prognose t.o.v. Begroting
Personele lasten	18.396	9.745	19.833	-1.437
Huisvesting	655	335	678	-23
Middelen	2.875	1.333	2.821	54
Overige	3.619	1.381	3.680	-61
Lasten	25.545	12.794	27.012	-1.467
Baten	25.545	12.785	27.197	1.652
Saldo	0	-9	185	185

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen tussen Prognose en Begroting :

Ambulancezorg bedragen x € 1.000	Prognose t.o.v. Begroting	waarvan structureel	waarvan incidenteel
Afrekening FLO 2016	137		137
Vrijval reservering Vakantietoelage 2016	462		462
Personele lasten	-2.036	-1.498	-538
Overige lasten	-30	-30	
Totaal verschillen lasten	-1.467	-1.528	61
Hoger budget zorgverzekeraars	1.652	1.188	464
Totaal verschillen baten	1.652	1.188	464
Saldo	185	-340	525

CONCEPT

Brandweertzorg

CONCEPT

Programma

Brandweezorg

Doel

Vanuit een maatschappelijk belang het beschermen van de mensen, dieren en goederen in de gehele regio Rotterdam-Rijnmond tegen (de gevolgen van) brand, ongevallen, terreur en natuurgeweld, in een werkomgeving waar klantgerichtheid en professionaliteit centraal staan. Deze veiligheid bieden we in gesprek met burgers en samenleving: samen maken we het veiliger.

Wat willen we bereiken (operationeel):

Een betrouwbare hulp- en zorgverleningsorganisatie

Zorg dragen voor:

- Brandbestrijding
- Hulpverlening
- Waterongevallen en scheepsbrandbestrijding
- Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen door:
- Het implementeren van onderdelen van het Plan Brandweezorg. Het plan zal onder andere een visie op de repressieve organisatie bevatten met uitgangspunten die de basis vormen voor onder andere het kazernespreidingsplan en dekkingsplan.

Doelmatig, open en transparant

Inzicht geven in de operationele prestaties en preventieve adviezen en controles door:

- Periodiek aan alle gemeenten inzicht te geven in opkomstcijfers, aantallen adviezen en controles.

Wat hebben we er aan gedaan (operationeel):

Een betrouwbare hulp- en zorgverleningsorganisatie

Er wordt gewerkt aan een nadere uitwerking van de ontwikkelsporen van het Plan Brandweezorg. Daarnaast is in het eerste halfjaar veel tijd gestoken in de implementatie van het beleid flexibele voertuigbezetting. Er is een grootschalige risico-inventarisatie gehouden om veiligheidsaspecten die spelen rondom flexibele voertuigbezetting in kaart te brengen en daar maatregelen op te nemen. Op basis van deze Risico Inventarisatie & Evaluatie is het opleidings- en oefenprogramma doorontwikkeld.

Verder is gewerkt aan een inventarisatie van de mogelijkheden en onmogelijkheden van de arbeidstijdenwetgeving en wordt in relatie gebracht met de verschillende aanstellingsvormen die de VRR in de nabije toekomst kan aanbieden.

Op het vlak van vrijwilligheid is een belangrijke voortgang geboekt op het inzichtelijk maken van de paraatheid van vrijwillige brandweereenheden. Er is een pakket van maatregelen opgesteld voor zowel de korte als de langere termijn.

Ten behoeve van de actualisatie van het dekkingsplan wordt gewerkt aan een modulair opgebouwde herziening van de kazerne- en materieelspreiding. Dit wordt modulair gedaan om lokaal maatwerk te kunnen bieden. De uitkomsten van onderzoeken naar de beschikbaarheid van vrijwilligers en mogelijkheden van de afzonderlijke vrijwillige posten worden gebruikt om invulling te geven aan het nieuwe dekkingsplan.

Doelmatig, open en transparant

De brandweer rapporteert maandelijks over haar operationele prestaties middels het bestuurlijk dashboard. Daarnaast is gewerkt aan het verkrijgen van een betrouwbaarder beeld van paraatheid van vrijwillige posten.

Wat willen we bereiken (operationeel):

Innovatief op het gebied van veiligheid

Zorgen voor een veerkrachtige organisatie die zowel preventief als repressief toekomstbestendig is.

De eerste contouren van het onderzoek naar dynamische risicoprofielen worden zichtbaar, waardoor gekeken kan worden of risico's op een bepaalde locatie gedurende de dag variëren, zodat brandweertzorg beter op maat geleverd kan worden.

In 2017 wordt verwacht een volgende stap te zetten in het gebruik van incidentgegevens uit het verleden om incidenten in de toekomst te kunnen voorspellen.

Wat hebben we er aan gedaan (operationeel):

Innovatief op het gebied van veiligheid

Binnen het ontwikkelspoor risicogerichtheid is een overzicht gemaakt van risico's die zich in het verzorgingsgebied van de VRR voordoen. Na een eerste interne inventarisatie zullen ook de gemeenten betrokken worden om de inventarisatie verder aan te vullen en op lokaal niveau te duiden.

Het projectteam Dynamisch alarmeren is gestart. Om over te kunnen gaan op dynamisch alarmeren op basis van de actuele locatie van brandweervoertuigen is een aanrijtjidsen server nodig. Inmiddels is voor deze server een pakket van eisen opgesteld. In de tussentijd wordt in kaart gebracht welke organisatorische maatregelen nodig zijn om een dynamische aanrijtjidsen server te kunnen implementeren.

Er is gewerkt aan het opzetten van digitale systemen om nog betrouwbaardere data te verzamelen ten behoeve van het nieuwe kazernespreidingsplan, materieelspreidingsplan en dekkingsplan. Doordat de brandweer steeds beter valide en betrouwbare analyses kan uitvoeren, wordt het mogelijk om mensen en middelen optimaal te spreiden in de regio.

Het incidentenregistratiesysteem is inmiddels ingericht om ingeval van toepassing van samengestelde eenheden te kunnen rapporteren conform het landelijk kader 'Uitruk op maat', dat voorschrijft dat de opkomsttijd gemeten moet worden vanaf het moment dat er zes brandweermensen, waaronder een bevelvoerder, aanwezig zijn op plaats incident.

De resultaten op het gebied van opkomsttijden, aantallen en soorten incidenten en brandonderzoek vindt u in het Bestuurlijk Dashboard.

Wat willen we bereiken (preventief):

HET gezaghebbend kennis- en expertisecentrum op het gebied van veiligheid en zorg (m.n. industriële veiligheid, scheepsbrandbestrijding en preventie)

Het zijn van de (landelijke) vraagbaak op de terreinen industriële veiligheid, scheepsbrandbestrijding en brandpreventie door:

Structureel te investeren op kennis en expertise van bestaande en nieuwe medewerkers op basis van competentieprofielen die aansluiten op de visie risicogerichtheid en kwalificatieprofielen van de VNG en IPO, zodat de VRR voorbereid is op de invoering van de omgevingswet.

Activiteiten ten aanzien van risicobeheersing te laten certificeren volgens ISO-norm 9001 / 2015.

In 2017 zijn regionaal de prestaties bij adviseren op brandveiligheid binnen de gehele regio verbeterd, zodat bij 80% van de aanvragen binnen de afgesproken termijn is geadviseerd. Van de resterende 20% is inzichtelijk waarom de termijn niet is gehaald. Dit wordt gerealiseerd door:
Het evalueren en eventueel bijstellen van de interne organisatie en systemen .

Wat hebben we er aan gedaan (preventief):

HET gezaghebbend kennis- en expertisecentrum op het gebied van veiligheid en zorg (m.n. industriële veiligheid, scheepsbrandbestrijding en preventie)

In het afgelopen halfjaar hebben medewerkers gezamenlijk cursussen en workshops gevolgd om te voldoen aan de kwaliteitscriteria 2.1 van de Wabo. Na de zomervakantie wordt per medewerker gekeken welke individuele cursussen en opleidingen nog noodzakelijk zijn. Op het gebied van industriële veiligheid is gestart met het meerjarig opleidingsplan, waarmee medewerkers in 2020 het niveau van expert bereiken, zodat zij deskundig zijn als adviseur, vergunningverlener én toezichthouder.

Er wordt gewerkt aan een kwaliteitshandboek als opmaat voor de ISO-certificering. Het doel is om het handboek eind 2017 gereed te hebben. Daarna kan worden gestart met het certificeringsproces.

Op het gebied van advisering op brandveiligheid worden nieuwe en bestaande bedrijfsprocessen lean gemaakt. Uitgangspunt is dat klanten beter worden geholpen door wachttijden en doorlooptijden te verkorten en acties efficiënter uit te voeren. De processen die te maken hebben met advies op evenementen en meldingen brandveilig gebruik zijn inmiddels lean gemaakt. Momenteel wordt gewerkt om het controleproces leaner te maken.

De resultaten op het gebied van advisering, toezicht, controle en handhaving vindt u in het Bestuurlijk Dashboard.

Staat van Baten en Lasten

Omschrijving bedragen x € 1.000	Brandweezorg			
	Begroting 2017	Realisatie 30-6-2017	Prognose 2017	Prognose t.o.v. Begroting
Personele lasten	63.341	31.134	65.768	-2.427
Huisvesting	8.381	4.600	8.145	236
Middelen	9.704	4.268	8.945	759
Overigen	5.190	3.227	4.881	309
Lasten	86.616	43.229	87.739	-1.123
Baten	87.058	49.818	89.159	2.101
Saldo	442	6.589	1.420	978

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen tussen Prognose en Begroting

Brandweezorg bedragen x € 1.000	Prognose t.o.v. Begroting	waarvan structureel	waarvan incidenteel
Pensioen-/sociale lasten en cao-wijziging 2017	-810	-810	
Hogere personele lasten	-1.021	-72	-949
Vergoeding voor vrijwilligers	574		574
Projecten	-831		-831
FLO-lasten	-339		-339
Verschillen op personele lasten	-2.427	-882	-1.545
Kapitaallasten	794		794
Projecten	-111		-111
Onderbesteding overige lasten	621	-78	699
Totaal verschillen lasten	-1.123	-960	-163
Detacheringsbaten	275		275
Vergoeding FLO	339		339
Verhoging BDUR bijdrage	245	245	
Projecten	1.102		1.102
Overige baten	140		140
Totaal verschillen baten	2.101	245	1.856
Saldo	978	-715	1.693

Risico & Crisisbeheersing

CONCEPT

Doel

Het systematisch verbinden van de vele partijen, die een rol hebben bij het verhogen en borgen van het fysieke veiligheidsniveau van de burger in de regio Rotterdam-Rijnmond in relatie tot de mogelijkheden, die beschikbaar zijn om het risico te reduceren met een adequate hulpverleningsorganisatie.

De kern van Risico- en Crisisbeheersing ligt in het vermogen de verschillende belangen van de vele partners op een optimale wijze te behartigen, te waarborgen en de samenhang hierbij aan te brengen door de rol van zowel regisseur als adviseur op zich te nemen.

Wat willen we bereiken:

Een betrouwbare hulp- en zorgverleningsorganisatie

De VRR is op het gebied van risico- en crisisbeheersing zo ingericht, dat zij flexibel kan inspelen op incidenten van uiteenlopende aard door:

- Het intensiveren van de samenwerking met ketenpartners en buurregio's en het maken van landelijke afspraken.
- Het waarborgen van de leiding en coördinatie bij gecompliceerde (gripwaardige) incidenten vooral in afstemming met de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid in verband met de samenvoeging van de meldkamers Rotterdam-Rijnmond en Zuid-Holland Zuid.

Wat hebben we er aan gedaan:

Een betrouwbare hulp- en zorgverleningsorganisatie

- Veiligheidsregio's en ketenpartners hebben de wens om samen keteneffecten beter in beeld te brengen rond diverse crisisscenario's. Met name de effecten van diverse incidenten op de continuïteit van de telecomsector zijn nu nog een blinde vlek. Landelijk worden er gesprekken opgestart met de telecomsector.
- De veiligheidsregio's Rotterdam-Rijnmond en Zuid-Holland Zuid hebben ieder een eigen Veiligheidsinformatie-Centrum. Na samenvoeging van de meldkamer Rotterdam-Rijnmond en meldkamer Zuid-Holland Zuid komt er één gezamenlijke Veiligheidsinformatie Centrum. Er wordt onderzocht hoe de tussenliggende periode wordt overbrugd.

De resultaten op het gebied van risico- en crisisbeheersing vindt u in het Bestuurlijk Dashboard.

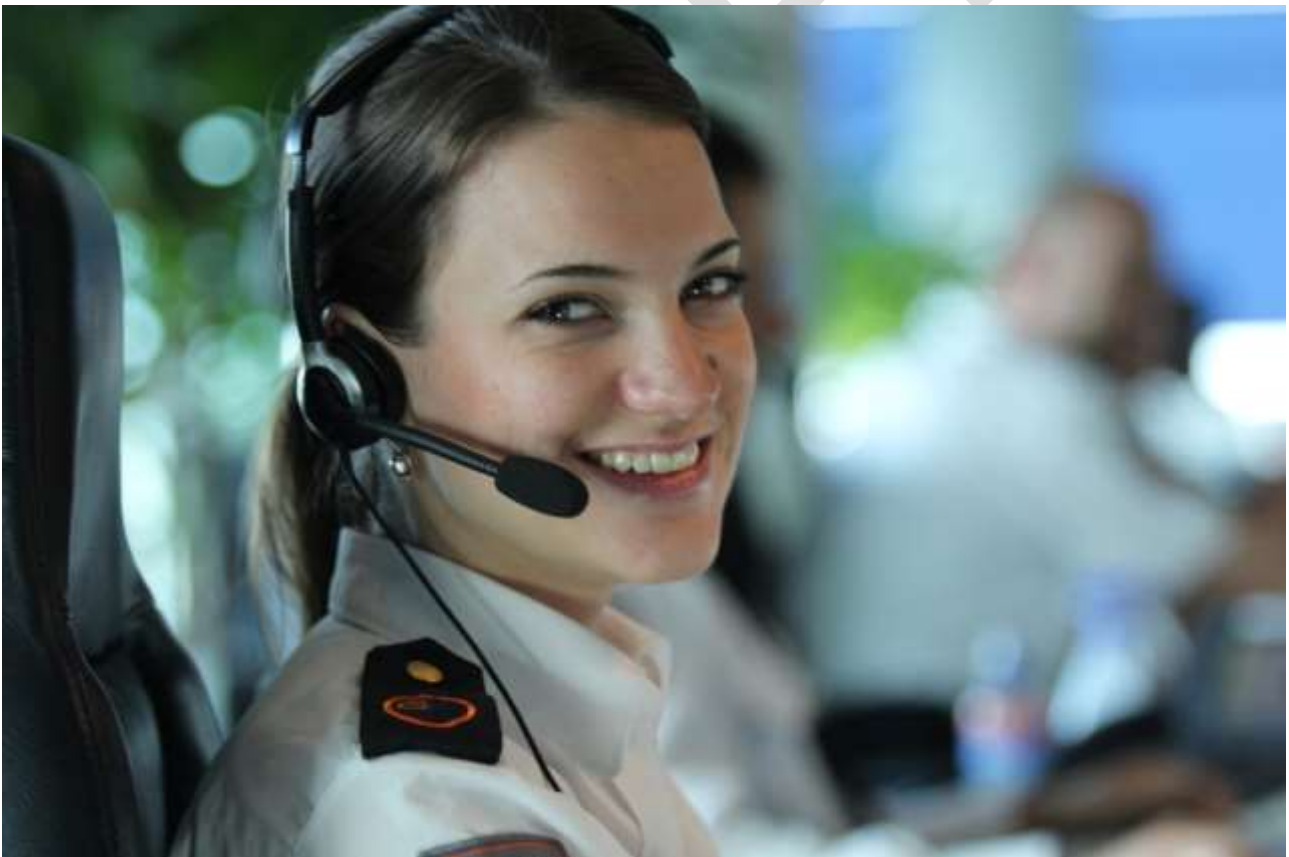
Staat van Baten en Lasten

Omschrijving bedragen x € 1.000	Risico- en crisisbeheersing			
	Begroting 2017	Realisatie 30-6-2017	Prognose 2017	Prognose t.o.v. Begroting
Personele lasten	2.689	1.431	3.376	-687
Huisvesting	185	377	184	1
Middelen	125	405	113	12
Overigen	783	585	750	33
Lasten	3.782	1.930	4.423	-641
Baten	3.782	1.973	4.239	457
Saldo	0	43	-184	-184

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen tussen Prognose en Begroting

Risico- en Crisisbeheersing bedragen x € 1.000	Prognose t.o.v. Begroting	waarvan structureel	waarvan incidenteel
Bijstelling pensioenlasten en cao-wijziging 2017	-316	-199	-117
Hogere loonkosten en vergoedingen	-371	-54	-317
Besparingen op overige kosten	46	30	16
Totaal verschillen lasten	-641	-223	-418
Detacheringsbaten en vergoeding USAR	431		431
UWV bijdragen voor zwangerschapsverlof	26		26
Totaal verschillen baten	457	0	457
Saldo	-184	-223	39

Meldkamer

CONCEPT

Doel

In de veiligheid- en zorgketen vormt de gemeenschappelijke meldkamer een zeer belangrijke schakel. De rol en functie van de gemeenschappelijke meldkamer in zowel het normale (24-uurs) hulpverleningsproces als bij grootschalige incidenten is van groot belang gebleken. De meldkamer moet snel en zorgvuldig inspelen op de hulpvraag van de burger en tevens de operationele eenheden in het veld op adequate wijze aansturen en ondersteunen. Eén gemeenschappelijke meldkamer voor Politie, Brandweer en Ambulance, waarbij werkprocessen en informatiestromen op elkaar zijn afgestemd, maakt hiervoor de weg vrij. De meldkamer Brandweer en Ambulancezorg is in belangrijke mate al geïntegreerd.

Wat willen we bereiken:

Scherp acteren op maatschappelijke ontwikkelingen

In 2017 is de meldkamer Rotterdam-Rijnmond samengevoegd met de meldkamer Zuid-Holland Zuid tot één meldkamer Rotterdam door:

- Het afronden van de verbouwing en transitie van de meldkamers Zuid-Holland Zuid en Rotterdam-Rijnmond tot één meldkamer Rotterdam.

Een betrouwbare hulp- en zorgverleningsorganisatie

Verbetering van de prestatie van de verwerkingstijd bij de meldkamer ambulance van 60% naar 70% in het laatste kwartaal van 2017 door:

Invoering van het laatste onderdeel van Optima Live.

Bij de meldkamer brandweer is een daling te zien in de prestaties van de verwerkingstijd door het terugdringen van de nodeloze meldingen door middel van extra verificatietijd. Voor 2017 is het streven om het prestatieniveau van 80% te behouden door:

- Maatregelen te implementeren om het prestatieniveau te behouden.

Wat hebben we er aan gedaan:

Scherp acteren op maatschappelijke ontwikkelingen

De bouw van de nieuwe meldkamer Rotterdam is afgerond. Op dit moment is nog geen nieuwe datum bekend voor de migratie C2000. Voor de samenvoeging en ingebruikname van de nieuwe meldkamer kan hierdoor nog geen uitspraak gedaan worden over de datum van de transitie tot Meldkamer Rotterdam. Momenteel wordt onderzocht op welke wijze en welk moment de ingebruikname plaats kan vinden.

Een betrouwbare hulp- en zorgverleningsorganisatie

Over de invoering van het laatste onderdeel van Optima Live wordt gesproken door de RAV ZHZ en de AZRR en de Meldkamer.

Door wijzigingen in OMS alarmering als gevolg van onder andere het landelijk project "Structureel Terugdringen Onechte en Ongewenste Meldingen" zijn er geen prio 1 OMS meldingen meer. Deze meldingen versnelden de gemiddelde verwerkingstijd van de meldkamer. De genomen maatregelen om de verwerkingstijd bij de meldkamer Brandweer te verbeteren lijken vanaf juni hun vruchten af te werpen.

De resultaten op het gebied van aanname- en verwerkingstijden vindt u in het Bestuurlijk Dashboard.

Staat van Baten en Lasten

Omschrijving bedragen x € 1.000	Meldkamer			
	Begroting 2017	Realisatie 30-6-2017	Prognose 2017	Prognose t.o.v. Begroting
Personele lasten	5.904	2.992	6.256	-352
Huisvesting	1.707	838	1.725	-18
Middelen	918	282	743	175
Overigen	2.387	911	2.351	36
Lasten	10.916	5.023	11.075	-159
Baten	10.745	5.031	11.187	442
Saldo	-171	8	112	283

Toelichting op de belangrijkste afwijkingen tussen Prognose en Begroting

Meldkamer bedragen x € 1.000	Prognose t.o.v. Begroting	waarvan structureel	waarvan incidenteel
Pensioen-/sociale lasten en cao-wijziging 2017	-150	-92	-58
Formatieuitbreiding MKA (o.a. ivm extra meldtafel)	-202	-190	-12
Onderbesteding op automatiseringskosten	193		193
Totaal verschillen lasten	-159	-282	123
Hoger bijdrage vanuit de Coöperatie AZRR	378	378	
Overige baten	64		64
Totaal verschillen baten	442	378	64
Saldo	283	96	187

Human resource management

Deskundige medewerkers

Dé kritische succesfactor voor succesvolle medewerkers en een goed functionerende organisatie is de juiste medewerker op de juiste plek op het juiste moment. De rode draad hierbij is deskundigheid van het personeel en strategisch personeelsinzicht. Vanuit human resource management wordt beleid opgesteld, zodat leidinggevenden toekomstgerichte opleidingsplannen voor en met hun medewerkers kunnen maken. Dit sluit ook aan bij de wens van de organisatie om 'HET kennis- en expertisecentrum op het gebied van Veiligheid en Zorg' te worden en te blijven. Daarnaast zien we dat de maatschappij complexer wordt en door aanpassingen in wetgeving veranderen taken. Met het juiste opleidingsbeleid kunnen medewerkers vakkennis en competenties ontwikkelen, zodat de organisatie klaar is voor alles wat er op ons af komt.

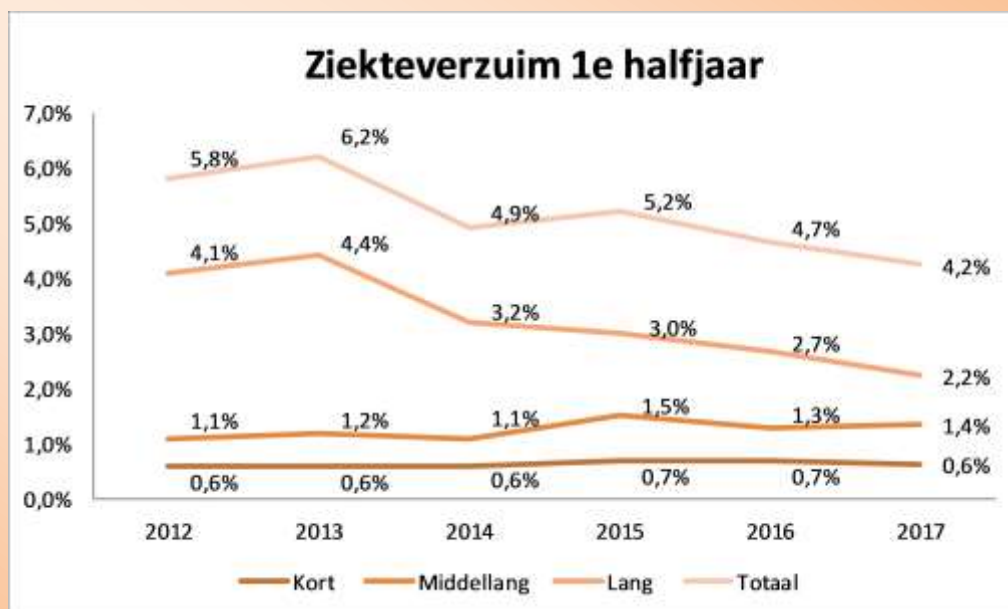
Er is een onderzoek uitgevoerd naar de nut en noodzaak van het invoeren van competentie management. Uit dit onderzoek is naar voren gekomen, dat het invoeren van competentie management niet noodzakelijk is. De focus komt meer te liggen op de ontwikkeling van medewerkers, waarbij meer de nadruk komt te liggen op inzet van talent.

Strategisch personeelsinzicht

Naast de deskundigheid van personeel is het net zo belangrijk, om de juiste medewerker op het *juiste moment* op de juiste plek te krijgen. Om dit te realiseren is het allereerst belangrijk om inzicht te hebben in zowel de vaardigheden, kwaliteiten en ambities van medewerkers als de in- en uitstroom van personeel. In 2017 is dit strategisch personeelsinzicht beschikbaar.

Om de kans van slagen van personeelsplanning te vergroten wordt 'van klein naar groot ontwikkeld'. Dit jaar gaan twee afdelingen van start met een evaluatie na een jaar. Afhankelijk van de resultaten wordt personeelsplanning breder ingevoerd.

Kengetallen personeel

Met ingang van dit jaar streeft de VRR naar een ziekteverzuimpercentage van maximaal 4%. We zijn op de goede weg om dit te halen. Dit jaar is er aandacht voor duurzame inzetbaarheid. Een goede conditie zowel fysiek als mentaal is belangrijk om ons werk goed te kunnen blijven doen.

Agressiemeldingen

	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal meldingen van agressiviteit tegen medewerkers	7	3	16	10	11
Waarvan bij de ambulancedienst	6	1	13	8	11
Waarvan bij de brandweer	1	2	3	2	0

Agressiviteit tegen hulpverleners

De VRR accepteert vanuit goed werkgeverschap geen geweld en agressie tegen zijn medewerkers. Het beleid Agressie en Geweld is ingevoerd. Via weerbaarheidstrainingen worden medewerkers voorbereid op hoe te handelen in de praktijk. De protocollen op het gebied van Agressie en geweld zijn voor alle medewerkers beschikbaar gesteld

De VRR hoopt dat medewerkers het belang van melden van incidenten en het doen van aangifte inzien, zodat agressie en geweld tegen onze medewerkers kan afnemen. Bij bepaalde voorwaarden kan aangifte gedaan worden onder nummer, dit ter bescherming van het slachtoffer. Dit kan niet altijd. In de tweede helft van het jaar zal onderzocht worden, wat de hindernissen voor partijen zijn bij het doen van aangifte onder nummer.

In het afgelopen half jaar is vooral sprake geweest van verbale agressie bij incidenten, maar helaas is in 6 gevallen ook fysieke agressie gebruikt. Er is in totaal 5 x aangifte gedaan. Er is 1 aangifte behandeld in een strafzaak, waarbij de dader veroordeeld is tot 40 uur taakstraf en 300 euro smartengeld. Een aangifte is geseponeerd, één aangifte wordt binnenkort behandeld en van een aangifte is nog niets bekend. De VRR heeft ook 1x een aangifte gedaan namens een werknemer, maar toen de politie de werknemer wilde horen, heeft hij dit geweigerd en de aangifte weer ingetrokken.

Team Collegiale Ondersteuning (TCO)

Het vak dat hulpverleners uitoefenen brengt de nodige risico's met zich mee. Eén van de risico's is het meemaken van een schokkende gebeurtenis door onder andere het type inzet of agressie op straat. Omdat deze gebeurtenissen in en tijdens het uitvoeren van de dienst zich voordoen, is de organisatie ook verantwoordelijk om de collega's de mogelijkheid te geven om het op de juiste wijze te kunnen verwerken van dergelijke schokkende zaken. Hiervoor is een vorm van opvang georganiseerd genaamd: het Team Collegiale Ondersteuning. Hieronder vindt u een overzicht van het aantal inzetten van dit team.

Team Collegiale Ondersteuning (TCO)	Brandweer / Meldkamer		Ambulancezorg	
	2016	2017	2016	2017
t/m 1e half jaar				
Aantal TCO inzetten	3	8	28	56
Aantal Trainingen TCO 01	3	0	0	0
Aantal Trainingen TCO 02	0	0	n.v.t.	n.v.t.
Aantal intervisiebijeenkomsten	3	2	1	1

Bij de ambulance zien we het eerste halfjaar een toename van het aantal inzetten ten opzichte van het eerste half jaar van 2016. Oorzaken hiervoor zijn:

- Meer indrukwekkende gebeurtenissen waaronder kinderreanimaties, traumatische reanimaties en geweldsincidenten (steek- en schietincidenten).
- De chef van dienst wordt beter geïnformeerd m.b.t. indrukwekkende gebeurtenissen door de medewerkers van de meldkamer, waardoor hij TCO-ondersteuning kan aanbieden.
- Half 2016 is gestart met een groepsapp TCO. In deze app wordt na toestemming van betrokkenen gedeeld wie betrokken waren bij indrukwekkende incidenten. Hierdoor kunnen medewerkers makkelijker benaderd worden door het TCO-team.

Facilitair bedrijf

Het facilitair bedrijf ontwikkelt en levert diensten ten behoeve van een optimale werkomgeving, nu en in de toekomst door adequaat in te spelen op de behoefte van de klant. Er is regelmatig overleg met de Brandweer over onderdelen van het Brandweezorgplan op onderwerpen waarbij inzet en ondersteuning van het Facilitair Bedrijf gewenst is. Doordat de oplevering van het brandweezorgplan enige vertraging heeft opgelopen, is het (nog) niet mogelijk om praktische uitwerkingen te geven. Dit wordt dan ook meegeomen in de jaarplannen van 2018.

De VRR heeft aandacht voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO). Op dit moment is het beleid in concept opgesteld. Aandachtsgebieden binnen dit programma zijn huisvesting, CO₂-uitstoot, inkoop en het gebruik van MVO-materialen.

CONCEPT

CONCEPT

Algemeen

De Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR) staat voor 'samen sterk' in risicobeheersing, incidentbestrijding en crisisbeheersing door een gezamenlijke inzet van diensten, organisaties, burgers en bedrijfsleven, waardoor schade en leed bij incidenten wordt voorkomen of beperkt. Om deze missie te kunnen uitvoeren, is het wenselijk om risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering beheersbaar te maken. Hierbij is de relatie tussen risico's en de mate waarin de organisatie in staat is om eventuele grote financiële tegenvallers die bij de risico's horen op te vangen van belang. Door actief naar risico's te kijken en waar nodig beheersmaatregelen in te stellen, vervult de VRR een actieve rol. Het gaat niet alleen om risico's verzamelen in een spreadsheet, maar ook om actief met de risico's aan de slag gaan. Het doel van risicomanagement is dat het structureel bijdraagt aan het in control zijn van de VRR.

Beleid

De doelstellingen en de kaders waarbinnen risicomanagement zich afspeelt, zijn omschreven in het beleidsplan Risicomanagement (2014). In de komende periode wordt het beleidsplan (weerstandsvermogen en) risicomanagement herzien. Risicomanagement is een continu proces dat is opgenomen in de planning- & controlcyclus. Zowel in de halfjaarrapportage als in de begrotings- en jaarrekeningstukken worden de actuele risico's en beheersmaatregelen gerapporteerd. Per twee maanden wordt de voortgang van de beheersmaatregelen gemonitord. Het streven is om het risicobewustzijn binnen de organisatie te laten groeien en initiatieven op het gebied van risicomanagement te 'clusteren'. De VRR tracht een zo goed mogelijk beeld te krijgen van het benodigde weerstandsvermogen en zal risico's zoveel mogelijk proberen te kwantificeren.

Wat verstaan wij onder risico en risicomanagement:

- Een risico wordt gezien als de kans dat een ongewenste gebeurtenis zich voordoet met een negatief gevolg in relatie tot de doelstelling en bedrijfsvoering van een organisatie.
- Er wordt een onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele risico's. Een structureel risico doet zich éénmalig voor, maar heeft een meerjarig effect op de organisatie. Op het moment dat het risico zich voordoet en de jaren erna heeft de organisatie nog te maken met de gevolgen het risico. Bijvoorbeeld het wegvallen van subsidies.
- Risicomanagement bevat alle gecoördineerde activiteiten om een organisatie te sturen en te beheersen met betrekking tot risico's.

Wat is het doel van risicomanagement:

Het inzichtelijk maken en houden van de risico's die de organisatie loopt om zo een verantwoorde keuze te kunnen maken en hiermee het vertrouwen in de organisatie te vergroten.

Wat willen we met risicomanagement bereiken:

- Voldoen aan wet- en regelgeving.
- Een juist en volledig beeld krijgen en houden van de belangrijkste risico's die realisatie van de doelstellingen van de organisatie kunnen belemmeren.
- Maatregelen nemen om de risico's zo goed mogelijk te beheersen.
- Voor de dekking van de resterende risico's: een goed onderbouwde en voldoende financiële capaciteit om de risico's op te vangen.

Paragraaf

Risicomanagement

Selectie van de belangrijkste risico's (bedragen x € 1.000)					
Risico	Beheersmaatregel	Stand van zaken halfjaarsrapportage 2017	Soort risico	Bedrag	Wegingsfactor
Vrijwaring van gemeenten voor aansprakelijkheid van niet verzekerbare risico's.			Incidenteel	3.750	1
Gevolgen van (veranderde) wet- en regelgeving niet tijdig op kunnen vangen.	Medewerkers worden voortdurend opgeleid. Daarnaast wordt contact gehouden met diverse netwerken voor informatieuitwisseling en samenwerking op diverse terreinen.		Incidenteel	2.000	1
Samenvoeging meldkamers Zuid-Holland Zuid en Rotterdam-Rijnmond.		<p>Een verlate oplevering van het communicatiesysteem C2000 leidt tot een vertraging van de ingebruikname van de samengevoegde meldkamers Rotterdam-Rijnmond en Zuid-Holland Zuid. Hierover worden gesprekken gevoerd met het Ministerie van Veiligheid & Justitie. De vertraging kost circa 300.000. euro per maand. De kosten hebben betrekking op de huur en overige projectkosten. De huurperiode loopt vanaf november 2017 t/m februari 2018. In het bedrag is alleen het aandeel van de VRR meegenomen.</p> <p>De Minister van Veiligheid & Justitie heeft op 20 juli jl. in een brief aan de Tweede Kamer laten weten dat de oplevering van het nieuwe C2000 systeem en het zorgvuldig testen hiervan meer tijd vraagt. Daarmee zal de migratie naar het nieuwe C2000 systeem niet eerder dan in 2018 kunnen plaatsvinden. Het moment van ingebruikname van de nieuwe meldkamer Rotterdam is afhankelijk van de migratie C2000, omdat het bestaande C2000 niet beschikbaar is via de landelijke ICT-infrastructuur. Het bestaande C2000 is dermate gedateerd dat dit niet kan draaien op de veel nieuwere systemen in het landelijk rekencentrum, zoals dit nu is ontworpen.</p> <p>Op dit moment is nog geen nieuwe datum bekend voor de migratie C2000. Ook voor de samenvoeging en ingebruikname van de nieuwe meldkamer kan dan ook nog geen uitspraak worden gedaan wanneer dit kan plaatsvinden. Aangezien de nieuwe meldkamer op dit moment al technisch gereed is, worden verschillende mogelijkheden onderzocht ten aanzien van de wijze en het moment van ingebruikname van de nieuwe meldkamer en samenvoeging van de bestaande meldkamers.</p>	Structureel	350	2
Samenvoeging meldkamers Zuid-Holland Zuid en Rotterdam-Rijnmond.		De ROC-ruimte (Regionaal Operationeel Centrum) is opgeleverd en operationeel. Als gevolg van de specifieke eisen die gesteld worden door de Landelijke Meldkamerorganisatie zijn er nog aanpassingen noodzakelijk. Bij de opbouw van de meldkamer wordt de projectorganisatie geconfronteerd met hogere kosten. Het uitgangspunt is dat het Ministerie van Veiligheid en Justitie vooralsnog voor deze meerkosten verantwoordelijk is, hierover vindt nog overleg plaats met het Ministerie. In het bedrag is alleen het aandeel van de VRR opgenomen.	Structureel	750	2
Vertraagd tempo en of onvoldoende aanpassing bijdragen van stakeholders van de VRR t.b.v. kostenontwikkeling.			Structureel	500	2

Paragraaf

Risicomanagement

Selectie van de belangrijkste risico's (bedragen x€ 1.000)					
Risico	Beheersmaatregel	Stand van zaken halfjaarsrapportage 2017	Soort risico	Bedrag	Wegingsfactor
Niet voldoen aan de zorgnorm door de ambulancedienst (te laat komen). De Nederlandse Zorgautoriteit kan een (straf)korting opleggen indien de norm voor aanrijtijden niet wordt gehaald.	Binnen de ambulancedienst wordt voortdurend onderzocht op welke wijze de zorgnorm kan worden gehaald. Getracht wordt de beschikbare capaciteit zo goed mogelijk te verdelen door dynamisch ambulance-management en de wachttijden in het besteld vervoer terug te dringen.	Er wordt gewerkt aan een optimale verhouding tussen inzet van extra diensten en prestaties.	Incidenteel	552	1
Er zijn afspraken gemaakt met de zorgverzekeraar over het leveren van extra diensten door de ambulancedienst. Indien de extra diensten niet worden geleverd, kan de zorg-verzekeraar naar rato het reeds verstrekte budget terugvorderen.	Om extra diensten te kunnen leveren, worden nieuwe medewerkers geworven, wordt gekeken naar een andere inzet van ambulancediensten, inzet van uitzendkrachten en naar de mogelijkheid om medewerkers extra diensten te laten draaien.	In het eerste kwartaal werd het afgesproken aantal administratieve diensten gehaald. In het tweede kwartaal was er sprake van een lichte daling. In de zomerperiode is deze daling nog sterker als gevolg van een tekort aan verpleegkundigen.	Incidenteel	464	1
Bestaansrecht organisatie.	De organisatie zal ruim van te voren anders moeten worden ingericht voordat de ontvechting (meldkamer en ambulancezorg) van een aantal basistaken plaatsvindt.		Structureel	p.m.	
Wegvallen subsidie Impuls omgevingsveiligheid.		De subsidie Impuls omgevingsveiligheid is ontvangen. Voor 2017 is dit geen risico meer. Voor de komende jaren blijft het wegvallen van de subsidie Impuls omgevingsveiligheid nog wel een risico.	Structureel	300	2

Toekomstige ontwikkelingen en risico's

Hieronder volgen ontwikkelingen die in de komende jaren van invloed kunnen zijn op de VRR-organisatie, maar waarvan de consequenties nog niet geheel duidelijk zijn.

Opbrengsten Openbaar meldsysteem (OMS)

Het Dagelijks Bestuur van het Veiligheidsberaad heeft een (juridisch) onderzoek laten uitvoeren naar het eigenaarschap van de OMS-taak. Aanleiding was eind 2015 de vraag of de OMS-taak onderdeel moet zijn van de Landelijke Meldkamerorganisatie (LMO) of van de Veiligheidsregio's. Naar aanleiding van de uitkomst van het onderzoek is vanuit Brandweer Nederland gevraagd om een second opinion. De uitkomst van de second opinion is dat er geen wettelijke basis is voor het uitvoeren van de OMS-taak door de Veiligheidsregio's.

Inmiddels is het duidelijk dat de huidige wijze van uitvoering van de OMS niet kan blijven bestaan. Door het bestuur is opdracht gegeven om ten aanzien van deze taak naar alternatieven te zoeken. Een aantal alternatieven, zoals inning via de belastingen, zijn nader onderzocht en niet haalbaar gebleken. Op dit moment wordt er een ander alternatief uitgewerkt welke in september zal worden behandeld.

CAO-wijziging en het 2e loopbaanbeleid

De bonden en werkgever Vereniging van Nederlandse Gemeenten hebben op hoofdlijnen een principeakkoord bereikt over de aanpassing van het FLO-overgangsrecht; een soort vroegpensioen-regeling voor brandweerpersoneel in de uitrukdienst. Er is overeenstemming bereikt over langer doorwerken en nieuwe uittredeleeftijden, en het pensioen – en AOW-gat dat gerepareerd wordt. Op korte termijn worden de hoofdlijnen uitgewerkt tot een compleet onderhandelaarsakkoord, dat aan de verschillende achterbannen kan worden voorgelegd. De VRR heeft inmiddels berekeningen gemaakt van de financiële consequenties waarbij de gemeenten een minimum en een maximum variant voorgelegd hebben gekregen. Hierbij gaat het nog steeds om geschatte bedragen.

Indexering van de lasten

Bij dit risico gaat het om eventuele overeengekomen cao-wijzigingen en prijsbijstellingen conform te verwachte inflatiecorrectie. Deze lastenstijging kan niet altijd worden gedekt uit het accres op de gemeentelijke bijdragen en de stijging van de BDuR-bijdrage.

Herijking bijdrage Instituut Fysieke Veiligheid

Jaarlijks wordt door de Veiligheidsregio's een bijdrage gedaan aan het Instituut Fysieke Veiligheid. Deze bijdrage was voor het jaar 2016 € 570.k. Het ziet ernaar uit dat deze bijdrage in de toekomst zal stijgen. Een eerste indicatie geeft een stijging van ongeveer 200k.weer.

Overdracht Landelijke meldkamerorganisatie (LMO) in 2021

In juni jl. heeft de Minister van Veiligheid en Justitie in een brief aan de Tweede Kamer medegedeeld dat naar verwachting in 2021 alle meldkamers zijn samengevoegd. Vertraging van de overdracht van de meldkamer aan de LMO leidt tot extra kosten.

Aanbesteding ambulancevervoer 2021 en Coöperatie AZRR U.A.

Op 30 mei jl. heeft de Tweede Kamer een amendement aanvaard waarmee de huidige Tijdelijke wet ambulancezorg met maximaal drie jaar wordt verlengd tot uiterlijk 1 januari 2021. De Eerste Kamer moet het wetsvoorstel ter verlenging van de tijdelijke wet nog behandelen. Een nieuw kabinet zal op korte termijn een besluit moeten nemen over de ordening van de ambulancezorg vanaf 2021. Op 8 juni jl. heeft de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) het rapport van het onderzoeksbureau SiRM (Strategies in Regulated Markets) ten behoeve van besluitvorming over de toekomstige ordening van de ambulancezorg aangeboden aan de Tweede Kamer. SiRM beveelt in het expert advies aan om de zorgverzekeraars of het ministerie van VWS aan te wijzen als regisseur van de ambulancezorg. SiRM adviseert daarnaast om zowel publieke en private aanbieders met of zonder mogelijkheid tot winstuitkering de ambulancezorg te laten leveren. Het ministerie van VWS is op basis van EU wetgeving verplicht om de ambulancezorg aan te besteden. Zorgverzekeraars zijn bij de selectie van aanbieders voorlopig niet verplicht om aan te besteden.

Beroepsziekte

Beroepsziekte bij de brandweer wordt niet meegenomen in het overzicht met risico's, maar wordt apart vermeld. Reden is dat er nog geen causaal verband is aangetoond dat brandweermannen een verhoogde kans hebben op een vorm van kanker. Op het moment dat een claim wordt ingediend, zal de VRR een voorziening treffen. In de regio Rotterdam-Rijnmond worden via het platform arbeidshygiëne maatregelen genomen voor veilig en schoon werken. Het gaat hierbij om maatregelen op organisatorisch en materieel gebied. Daarnaast wordt geïnvesteerd in de mensfactor, hierbij gaat het om bewustwording en discipline. Samen met de werkvloer wordt een aantal pilots en proeven uitgevoerd.

De Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond wil in de toekomst meer inzage krijgen in brandweer gerelateerde 'beroepsziekten'. Verscheidene studies laten zien dat brandweermensen een verhoogde kans zouden hebben op diverse vormen van kanker, hart- en vaatziekten en COPD (chronische longziekte). Door te starten met het registreren, kan meer inzicht worden gekregen in eventuele oorzaak-gevolgrelaties.

Arbeidshygiëne

In de afgelopen decennia is er veel aandacht besteed aan persoonlijke beschermingsmiddelen voor brandweermensen. De aandacht ging hier vooral naar adembescherming ter voorkoming van inhalatie van gevaarlijke stoffen en beschermende kleding, ter voorkoming van brandwonden. Recent is gebleken dat er nog een aantal grote risico's buiten beeld is gebleven, namelijk de opname van kankerverwekkende stoffen via de huid en de gevolgen van hittestress. In met name Noord-Amerika en Scandinavië zijn onderzoeken uitgevoerd waaruit de conclusie wordt getrokken dat bepaalde typen kanker meer voorkomen bij brandweermensen. De oorzaken worden hier met name gelegd bij de hygiëne rond brandbestrijding en de opname van kankerverwekkende stoffen door de huid, waarbij de toename van de lichaamstemperatuur als gevolg van het werken in hitte en daarmee het openstaan van de poriën, dit proces versnellen.

Er zijn inmiddels diverse regio's actief bezig met praktische maatregelen met betrekking tot schoon werken, incidentbestrijding, oefeninstructeurs en het logistieke proces rond de verwerking van vervuilde beschermingsmiddelen. Een aantal oefencentra heeft de handen ineen geslagen en al een aantal maatregelen ingevoerd.

In de regio Rotterdam-Rijnmond worden via het platform arbeidshygiëne maatregelen genomen voor veilig en schoon werken. Het gaat hierbij om maatregelen op organisatorisch en materieel gebied. Daarnaast wordt geïnvesteerd in de mensfactor, hierbij gaat het om bewustwording en discipline.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO)

Het huidige omgevingsrecht is verdeeld over tientallen wetten en honderden AMvB's en ministeriële regelingen. In 2019 treedt de Omgevingswet in werking. Deze wet is een omvangrijke stelselherziening van het omgevingsrecht waarbij al deze wetten en AmvB's worden ondergebracht in één wet en vier AMvB 's. Ten opzichte van het huidige Wabo-stelsel worden geen andere of nieuwe vergunningplichtige activiteiten in het leven geroepen. De omgevingsvergunning bouwt voort op en is een verdere uitbouw van de omgevingsvergunning uit de huidige Wabo. Met de omgevingsvergunning worden activiteiten vergund.

Uitgangspunt van de Omgevingswet is echter dat zoveel mogelijk wordt volstaan met het stellen van algemene regels. Een vergunning moet eerder een uitzondering worden dan de regel zijn.

Samenwerking Reddingsbrigade Nederland bij waterhulpverlening

Het Ministerie van Veiligheid en Justitie stopt met de financiële bijdrage aan de Reddingsbrigade Nederland. Het ministerie wil hierbij de taak van de Reddingsbrigades overdragen aan de veiligheidsregio's. In het Veiligheidsberaad is gesproken over de overdracht van deze taak en dat de veiligheidsregio's geen budget krijgen voor de uitvoering van deze taak. Er is gezocht naar alternatieve mogelijkheden om de Reddingsbrigade te behouden. De VRR heeft toegezegd vier boten te gaan leveren die kunnen worden ingezet bij overstromingen. Deze boten zouden door de brandweer en de Reddingsbrigade Hoek van Holland kunnen worden geleverd. In september wordt onderzocht wat de eventuele consequenties zijn voor de VRR.

Paragraaf

Risicomanagement

Halfjaarsrapportage 2017	Verloop van de kengetallen		
Kengetallen:	Jaarverslag 2016	Begroting 2017	Halfjaar 2017
Netto werkkapitaal (<i>bedrag x € 1.000</i>)	n.v.t.	n.v.t.	€ 10.544
Netto schuldquote	34%	34%	32%
Solvabiliteitsratio	11%	12%	11%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%

Toelichting op de kengetallen

Netto werkkapitaal: dit is het saldo tussen de vlottende activa en de vlottende passiva. Het geeft een indicatie in hoeverre de VRR in staat is haar schulden op korte termijn te kunnen betalen.

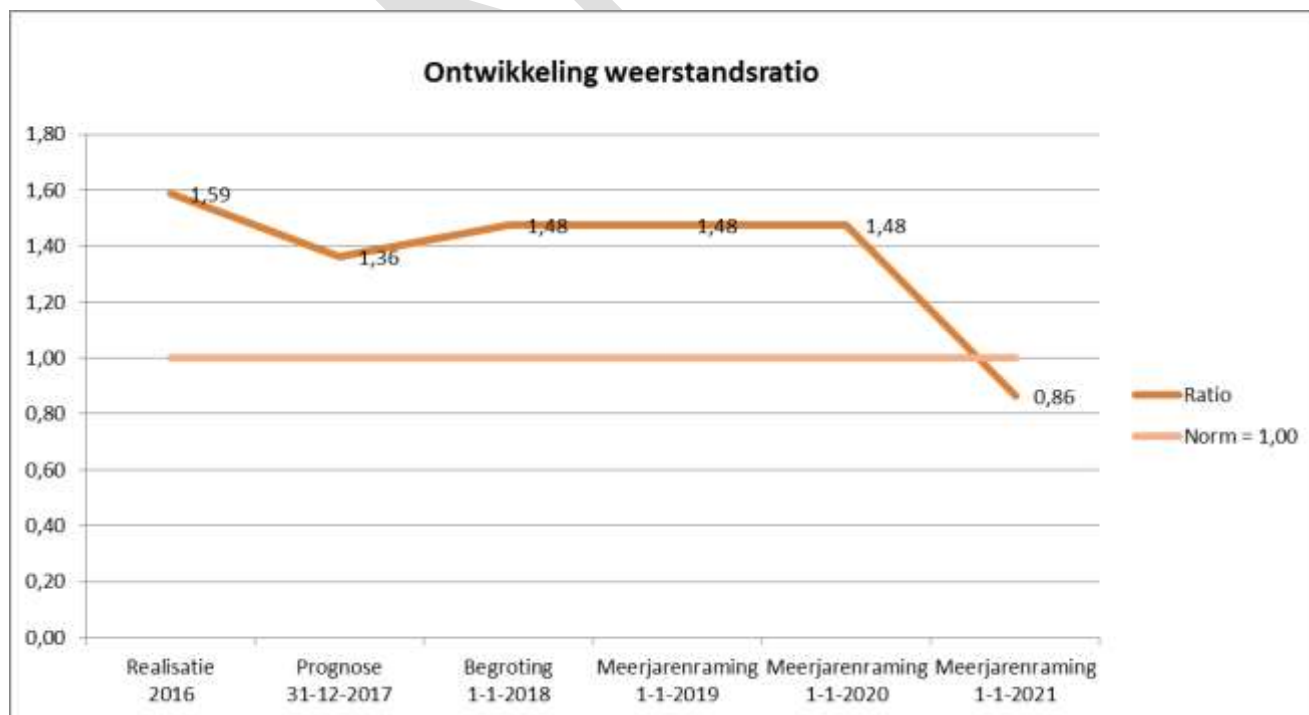
Netto schuldquote: de (netto) schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de VRR t.o.v. de eigen middelen. Het is een indicatie in welke mate de rentelasten op de exploitatie drukken. Een netto schuldquote van een gemeente bevindt zich normaal tussen de 0% en 100%. De druk van de rentelasten op de exploitatie is gezond te noemen.

Solvabiliteitsratio: de solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als een percentage van het totale vermogen. In relatie tot de weerstandscapaciteit die voldoende is voor de huidige risico's, is geen aanpassing nodig van de solvabiliteit.

Structurele exploitatieruimte: een positief percentage betekent dat de structurele baten voldoende zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken.

Ontwikkeling weerstandsratio

De VRR hanteert een weerstandsratio van minimaal 1. De verhouding tussen de algemene reserve en de gekwantificeerde risico's is dan voldoende. Op basis van de huidige inschatting van de risico's is de beschikbare weerstandscapaciteit voldoende om in 2017 de risico's af te dekken.

Paragraaf

Risicomanagement

Ontwikkeling van de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit

In onderstaand overzicht is de ontwikkeling van de algemene reserve van de VRR weergegeven. In de prognose 2017 is in de beschikbare weerstandscapaciteit het nog te bestemmen resultaat 2017 verwerkt. Op basis van de huidige inzichten beschikt de VRR over voldoende weerstandscapaciteit. De overgang van de gezamenlijke meldkamer naar de Landelijke Meldkamerorganisatie en de aanbesteding van de ambulancezorg zullen niet eerder dan 2021 plaatsvinden.

	Realisatie 2016	Prognose 31-12-2017	Begroting 1-1-2018	Meerjarenraming 1-1-2019	Meerjarenraming 1-1-2020	Meerjarenraming 1-1-2021
Beschikbaar (in €):						
Algemene reserve VRR	6.471.537	6.253.332	8.035.852	8.035.852	8.035.852	8.035.852
Nog te bestemmen resultaat VRR		1.782.520				
Algemene reserve ambulance	135.616	353.820	538.820	538.820	538.820	538.820
Nog te bestemmen resultaat ambulance		185.000				
Benodigd (in €):	4.163.000	6.291.000	5.810.000	5.810.000	5.810.000	9.935.000
Ratio	1,59	1,36	1,48	1,48	1,48	0,86

In het volgende overzicht is de samenstelling van het benodigde weerstandsvermogen weergegeven.

Risico	Verwachtingswaarde scenario 2017	Verwachtingswaarde scenario 2018	Verwachtingswaarde scenario 2019	Verwachtingswaarde scenario 2020	Verwachtingswaarde scenario 2021
Vrijwaring van gemeenten	1.875.000	1.875.000	1.875.000	1.875.000	1.875.000
Ontwikkelingen LMO	0	0	0	0	2.250.000
Fusie meldkamers ZHZ en RR	1.650.000	550.000	550.000	550.000	550.000
Wegvallen subsidie Impuls omgevingsveiligheid	0	300.000	300.000	300.000	300.000
Wegvallen en niet toereikend zijn van LEC-gelden	0	320.000	320.000	320.000	320.000
Niet voldoen aan de zorgnorm door de ambulancedienst	552.000	615.000	615.000	615.000	615.000
Niet leveren van extra diensten door de ambulancedienst	464.000	0	0	0	0
Gevolgen van (veranderde) wet- en regelgeving niet tijdig op kunnen vangen.	1.000.000	500.000	500.000	500.000	500.000
Vertraagd tempo en of onvoldoende aanpassing bijdragen van stakeholders van de VRR t.b.v. kostenontwikkeling.	750.000	750.000	750.000	750.000	750.000
Aanbesteding ambulancezorg	0	0	0	0	1.875.000
20 jaren regeling / tweede loopbaanbeleid	0	0	0	0	0
Wegvallen inkomsten OMS	0	900.000	900.000	900.000	900.000
Totaalbedrag risico's	6.291.000	5.810.000	5.810.000	5.810.000	9.935.000

CONCEPT

Financieel resultaat per 30 juni 2017 en forecast

VRR bedragen x € 1.000	Begroting 2017 (1e wijziging)			Realisatie t/m 30-06-2017			Prognose 2017			Verschil t.o.v. Begroting		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma's:												
Ambulancezorg	25.545	25.545	0	12.785	12.794	-9	27.197	27.012	185	1.652	-1.467	185
Brandweezorg	87.058	86.616	442	49.818	43.229	6.589	89.159	87.739	1.420	2.101	-1.123	978
Meldkamer	10.745	10.916	-171	5.031	5.023	8	11.187	11.075	112	442	-159	283
Risico- en crisisbeheersing	3.782	3.782	0	1.973	1.930	43	4.239	4.423	-184	457	-641	-184
Saldo voor bestemming	127.131	126.860	271	69.607	62.976	6.631	131.782	130.249	1.533	4.652	-3.390	1.262
Mutatie bestemmingsreserves	263	-172	435				263	-172	435	0	0	0
Saldo na bestemming	127.394	126.688	706	69.607	62.976	6.631	132.045	130.077	1.968	4.652	-3.390	1.262

Realisatie

Het perioderesultaat van het eerste halfjaar geeft een positief resultaat van € 6,6 mln. Dit saldo is voornamelijk het gevolg van het feit dat de gemeentelijke bijdragen basiszorg in tien termijnen worden gefactureerd.

Prognose

In de begroting 2017 is de VRR uitgegaan van een positief saldo ná mutaties bestemmingsreserve van € 706k. Op basis van het verloop van het eerste halfjaar en de gegevens die nu bekend zijn is de verwachting dat dit saldo positiever zal uitvallen. In de voorliggende halfjaarrapportage presenteren wij een overschot van € 1,9.mln. Al met al een positieve ontwikkeling van € 1.262k ten opzichte van de begroting 2017.

Deze ontwikkeling van het saldo wordt met name veroorzaakt door de volgende posten :

- Lagere kapitaallasten a.g.v. herijkingen investeringen 2017	€ 801.k
- Incidentele vrijval posten vakantiegeld en FLO bij de ambulancedienst	€ 599.k
- Verhoging personele lasten a.g.v. cao-wijziging en verhoging van pensioen/sociale lasten	€ 1.100.k negatief
- Overige lasten-verhoging (formatieuitbreiding ambulancedienst en meldkamer en projecten)	€ 3,689.k.negatief
- Hogere baten	€ 4,651.k.
Verschil ten opzichte van de begroting :	€ 1.262.k.

De overige stijging in de lasten wordt voornamelijk veroorzaakt door de uitbreiding van formatie bij de ambulancedienst en de meldkamer, de hogere pensioenpremies en de wijziging van de cao en een aantal gesubsidieerde projecten.

De stijging van de baten is het gevolg van de extra vergoeding die de VRR ontvangt van de Cooperatie AZRR voor de verhoging van het aantal diensten, subsidiegelden ten behoeve van de projecten, extra inkomsten uit detachering van personeel en verhoging van de BDUR-bijdrage.

Per programma worden de afwijkingen t.o.v. de begroting nader toegelicht.

Toelichting op de staat van baten en lasten per programma

Ambulancezorg bedragen x € 1.000	Prognose t.o.v. Begroting	waarvan structureel	waarvan incidenteel
Afrekening FLO 2016	137		137
Vrijval reservering Vakantietoelage 2016	462		462
Personele lasten	-2.036	-1.498	-538
Overige lasten	-30	-30	
Totaal verschillen lasten	-1.467	-1.528	61
Hoger budget zorgverzekeraars	1.652	1.188	464
Totaal verschillen baten	1.652	1.188	464
Saldo	185	-340	525

Volgens het nieuwe spreiding en beschikbaarheid is het aantal te leveren diensten verhoogd. Om voldoende diensten te kunnen leveren is de formatie bij de ambulancedienst uitgebreid. Hierdoor stijgen de personele lasten t.o.v. van de begroting. Voor de verhoging van het aantal diensten ontvangt de VRR ook een hoger budget. De incidentele overschrijding van de personele lasten heeft te maken met extra inhuur van personeel als gevolg van openstaande vacatures.

Door gewijzigde regelgeving wordt op advies van de accountant de reservering van vakantiegeld ambulancedienst niet meer gehandhaafd en hebben we deze post laten vrijvallen (462.k.). Daarnaast is de vergoeding FLO-lasten over 2016, op basis van de definitieve eindafrekening, hoger uitgevallen (137.k.).

Brandweezorg bedragen x € 1.000	Prognose t.o.v. Begroting	waarvan structureel	waarvan incidenteel
Pensioen-/sociale lasten en cao-wijziging 2017	-810	-810	
Hogere personele lasten	-1.021	-72	-949
Vergoeding voor vrijwilligers	574		574
Projecten	-831		-831
FLO-lasten	-339		-339
Verschillen op personele lasten	-2.427	-882	-1.545
Kapitaallasten	794		794
Projecten	-111		-111
Onderbesteding overige lasten	621	-78	699
Totaal verschillen lasten	-1.123	-960	-163
Detacheringsbaten	275		275
Vergoeding FLO	339		339
Verhoging BDUR bijdrage	245	245	
Projecten	1.102		1.102
Overige baten	140		140
Totaal verschillen baten	2.101	245	1.856
Saldo	978	-715	1.693

Bij de personele lasten hebben de structurele verhoging van de pensioenlasten en de cao-wijziging de grootste invloed op het resultaat. De incidentele overschrijding wordt gecompenseerd met detacherings-opbrengsten, vergoeding van FLO-lasten en projectsubsidies.

In 2017 wordt een onderbesteding op de kapitaallasten verwacht van ca. € 794.k. Een van de oorzaken betreft een bijstelling van de investeringsprognose met € 1,6 mln. naar beneden bijgesteld. Deze bijstelling heeft geen directe gevolgen voor de operationele uitvoering.

Toelichting op de staat van baten en lasten per programma (vervolg)

Meldkamer bedragen x € 1.000	Prognose t.o.v. Begroting	waarvan structureel	waarvan incidenteel
Pensioen-/sociale lasten en cao-wijziging 2017	-150	-92	-58
Formatieuitbreiding MKA (o.a. ivm extra meldtafel)	-202	-190	-12
Onderbesteding op automatiseringskosten	193		193
Totaal verschillen lasten	-159	-282	123
Hoger bijdrage vanuit de Coöperatie AZRR	378	378	
Overige baten	64		64
Totaal verschillen baten	442	378	64
Saldo	283	96	187

De stijging in de personele lasten wordt volledig gecompenseerd door het budget wat de VRR ontvangt van de Coöperatie AZRR

Risico- en Crisisbeheersing bedragen x € 1.000	Prognose t.o.v. Begroting	waarvan structureel	waarvan incidenteel
Bijstelling pensioenlasten en cao-wijziging 2017	-316	-199	-117
Hogere loonkosten en vergoedingen	-371	-54	-317
Besparingen op overige kosten	46	30	16
Totaal verschillen lasten	-641	-223	-418
Detacheringsbaten en vergoeding USAR	431		431
UWV bijdragen voor zwangerschapsverlof	26		26
Totaal verschillen baten	457	0	457
Saldo	-184	-223	39

De stijging in de personele lasten wordt in 2017 gedeeltelijk gecompenseerd door detacheringsinkomsten.

Staat van baten en lasten op kostensoort

Omschrijving bedragen x € 1.000	Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond					
	Begroting 2017	Realisatie t/m 30-06-2017	Prognose 2017	Prognose tov Begroting	Structureel	Incidenteel
Personele lasten	90.330	45.302	95.233	-4.903	-2.963	-1.940
Huisvesting	10.928	6.150	10.732	196	-23	219
Middelen	13.622	6.288	12.622	998	4	994
Overige	11.979	6.104	11.662	318	-10	328
Lasten	126.859	63.844	130.249	-3.391	-2.992	-398
Personeel gerelateerde baten				4.099	1.708	2.391
Overige baten				553	103	450
Baten	127.130	69.607	131.782	4.652	1.811	2.841
Saldo voor bestemming	271	5.763	1.533	1.262	-1.181	2.443
Mutaties bestemmingsreserves	435	0	435	0		
Saldo na bestemming	706	5.763	1.968	1.262	-1.181	2.443

De prognose van de personele lasten laat een overschrijding zien (€ 4,9mln.). Van deze overschrijding wordt € 4,1mln gecompenseerd door extra baten, zoals een verhoging van de vergoeding door de Cooperatie AZRR als gevolg van de verhoging van het aantal diensten (€ 1,6mln.), subsidiebijdragen t.b.v. projecten (€ 1,1mln.), bijdragen FLO-lasten (€ 0,8mln.) en extra detacheringsopbrengsten (€ 0,5mln.).

Er is sprake van een structurele stijging van de personele lasten van € 2,9mln. Belangrijkste posten hiervan zijn de formatie-uitbreiding bij de ambulancedienst en de meldkamer (./.€ 1,6mln.) en hogere pensioenlasten en cao-wijziging 2017 (./.€ 1,1mln.).

De onderbesteding op de overige lasten wordt voornamelijk veroorzaakt door de lagere kapitaallasten (€ 0,8mln.). Verder zijn de uitgaven op middelen en overige kosten achtergebleven op de verwachting (€ 640.k.).

Omschrijving bedragen x € 1.000	Ambulancezorg			Brandweezorg			Meldkamer			Risico- en crisisbeheersing		
	Begroting 2017	Prognose 2017	Verschillen	Begroting 2017	Prognose 2017	Verschillen	Begroting 2017	Prognose 2017	Verschillen	Begroting 2017	Prognose 2017	Verschillen
Personele lasten	18.396	19.833	-1.437	63.341	65.768	-2.427	5.904	6.256	-352	2.689	3.376	-687
Huisvesting	655	678	-23	8.381	8.145	236	1.707	1.725	-18	185	184	1
Middelen	2.875	2.821	54	9.704	8.945	759	918	743	175	125	113	12
Overigen	3.619	3.680	-61	5.190	4.881	309	2.387	2.351	36	783	750	33
Lasten	25.545	27.012	-1.467	86.616	87.739	-1.123	10.916	11.075	-159	3.782	4.423	-641
Baten	25.545	27.197	1.652	87.058	89.159	2.101	10.745	11.187	442	3.782	4.239	457
Saldo	0	185	185	442	1.420	978	-171	112	283	0	-184	-184

Verloopoverzicht van het Eigen vermogen

Eigen Vermogen (in €)	Stand 1e BW2017	Dotatie 2017	Onttrekking 2017	Stand 31-12-17
Algemene reserve	6.253.332	-	-	6.253.332
Algemene reserve - (deel Ambulance)	353.820	-	-	353.820
				-
Bestemmingsreserves	1.861.901	-	-	1.861.901
				-
Nog te bestemmen resultaat	706.000	1.261.520	-	1.967.520
Totaal eigen vermogen	9.175.053	1.261.520	-	10.436.573

In de vermogensstaat is het resultaat over het jaar 2016, conform besluit van het algemeen bestuur op 4 juli 2017, toegevoegd aan de algemene reserve. Verder is het geprognosticeerde positieve saldo over het begrotingjaar 2017 verhoogd en als 'Nog te bestemmen resultaat' opgenomen.

De mutaties op de bestemmingsreserves zijn vooralsnog niet aangepast.

Verschil mutaties bestemmingsreserves 2017						
	Begroting		Realisatie		Verschil	
	Dotatie	Onttrekking	Dotatie	Onttrekking	Dotatie	Onttrekking
Additionele projecten GMK		-171.575		-171.575	0	0
Nieuwe kazerne Barendrecht		-263.000		-263.000	0	0
2e loopbaanbeleid			p.m.	p.m.	0	0
	0	-434.575	0	-434.575	0	0

Additionele projecten GMK

Gedurende het project samenvoeging meldkamers en de oprichting van de Landelijke meldkamerorganisatie (LMO) 2015-2017 zal deze reserve worden aangewend om extra lasten van de fusie ZHZ-RR op te vangen.

Nieuwe kazerne Barendrecht

De reserve is gevormd ter dekking van duurzame huisvestingslasten over de eerste jaren van gebruik van de nieuwe kazerne in Barendrecht. De afgelopen jaren is deze reserve niet aangewend waardoor deze nu vrij kan vallen.

2^e loopbaanbeleid

Op 25 maart 2017 is een principeakkoord gesloten over de reparatie van het FLO-overgangsrecht voor brandweerpersoneel. Deze regeling geldt voor iedereen die valt onder het thans lopende FLO-overgangsrecht en kent 1 januari 2018 als ingangsdatum. Met de nieuwe afspraken zal het voor medewerkers uit de overgangsregeling niet meer mogelijk zijn te opteren voor het 2^e loopbaantraject. Tevens vindt op dit moment een herberekening plaats van de te verwachten lasten voor het tweede loopbaanbeleid voor de komende periode van 5 jaar (2018-2023). Dit kan eventueel leiden tot een herwaardering van de bestemmingsreserve.

Materiële vaste activa, investeringen en kapitaallasten

Materiële vaste activa (bedragen in €)	BW 31-12-2016	Investerings 1e halfjaar	Desinvestering en / waarde- veranderingen	Afschrijvingen 1e halfjaar	BW 30-06-2017
Gronden en terreinen	2.419.362	0	0	0	2.419.362
Bedrijfsgebouwen	17.675.939	0	0	489.365	17.186.574
Machines, apparaten en installaties	2.620.601	392.839	0	182.407	2.831.033
Vervoersmiddelen	17.308.047	1.111.083	-16.792	1.312.518	17.089.820
Overige materiële vaste activa	9.728.767	106.523	0	1.376.938	8.458.352
Activa in gebruik	49.752.716	1.610.445	-16.792	3.361.228	47.985.141
Activa in ontwikkeling	4.468.533	3.358.391		0	7.826.924
Totaal	54.221.249	4.968.836	-16.792	3.361.228	55.812.065

Investeringsprognose (bedragen in €)	Begroting 2017 (1e wijz.)	Prognose 2017	Vershil
Gronden en terreinen	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	2.505.782	1.959.509	-546.273
Machines, apparaten en installaties	1.693.374	2.154.453	461.079
Vervoersmiddelen	4.080.201	3.640.261	-439.940
Overige materiële vaste activa	7.554.884	6.455.358	-1.099.526
Totaal investeringsprognose	15.834.241	14.209.581	-1.624.660

De investeringen in het 1e halfjaar 2017 betreffen voornamelijk de kazerne alarmering, vervanging van ademlucht installaties en voertuigen ambulancedienst (4 Rapid Responders en 5 Ambulances).

De activa in ontwikkeling bestaat voor € 2,9 mln. uit VRR investeringen (w.o. Next locatie Spijkenisse, slimme pagers, oefencontainers en brandweerhelmen). Daarnaast het voor € 4,9 mln. aan investeringen welke gedaan zijn voor de Landelijke meldkamerorganisatie (LMO).

De investeringsprognose voor het jaar 2017 is met € 1,6 mln. naar beneden bijgesteld. Deze bijstelling heeft geen directe gevolgen voor de operationele uitvoering en kan qua samenstelling als worden toegelicht:

Wijzigingen in oplevermomenten

- De Strandwachtpost Hoek van Holland (€ 0,7 mln.), de Van Ghent kazerne (€ 0,4 mln.) en de ademluchthaakarmbakken (€ 0,3 mln.) worden door uitloop van aanbesteding in 2018 verwacht;
- De investering van 1 Autoladder (€ 0,75 mln.) en de ICT-component van de MCU/VCU (€ 0,3 mln.) zijn vervroegd naar 2017.

Wijzigingen in omvang

- Hogere uitgaven verwacht voor Next locatie Spijkenisse (€ 0,3 mln.);
- Lagere uitgaven verwacht voor brandweerhelmen (€ 0,45 mln.) en voertuigen (€ 0,2 mln.);
- Voor het project Water Ongevallen Voertuigen zal een deel van de investering vervangen worden door lease i.p.v. koop (€ 0,6 mln.).

Bovenstaande mutaties leiden tot de volgende kapitaallasten:

Kapitaallasten (bedragen in €)	Begroting 2017 (1e wijz.)	Afschrijvingen per 30/6	Rente per 30/6	Prognose kapitaallasten 2017
Gronden en terreinen	81.049	0	25.604	51.191
Bedrijfsgebouwen	1.521.409	489.365	187.073	1.444.624
Machines, apparaten en installaties	502.624	182.407	27.737	483.294
Vervoersmiddelen	3.267.107	1.312.518	183.178	3.051.531
Overige materiële vaste activa	3.808.493	1.376.938	102.961	3.348.533
Totaal	9.180.682	3.361.228	526.553	8.379.173

Afkortingenlijst

AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
AZRR	AmbulanceZorg Rotterdam-Rijnmond
BDuR	Besluit Doeluitkering Rampenbestrijding
DCMR	Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond
DIA	Directe Inzet Ambulance
DPG	Directeur Publieke Gezondheid
FLO	Functioneel Leeftijdsontslag
GGB	Grootschalige Geneeskundige Bijstand
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie de Regio
GMK	Gemeenschappelijke Meldkamer
GMK	Gemeenschappelijke Meldkamer
LEC	Landelijk Expertisecentrum
LMO	Landelijke Meldkamer Organisatie
MD	Management Development
MCU/VCU	Mobiele Commanda Unit / Verbindings Commando Unit
MKA	Meldkamer Ambulance
NZa	Nederlandse Zorgautoriteit
MVO	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
OMS	Openbaar Meldsysteem
PGS	Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen
RAV	Regionale Ambulance Voorziening
SiRM	Strategies in Regulated Markets
TCO	Team Collegiale Ondersteuning
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
V&J	Ministerie van Veiligheid en Justitie
USAR	Urban Search and Rescue
VRR	Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond
VWS	Ministerie van Volkshuisvesting, Welzijn en Sport
VWS	Volksgesondheid, Welzijn en Sport
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WGA	regeling Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten